

2015

URCUȘ SPRE CENTENARUL MARIÍ UNIRI DE LA 1 DECEMBRIE 1918. ÎNTÂMPINĂRI-REVELAȚII

*2015 – Ascent to the Centenary of the Great Union on December 1st, 1918.
Greetings-revelations*

Dr. Grigore Bușoi

Motto:

*...Toate-mi trec prin gându-mi, trec pe dinainte,
Inima mi-o fură și cu dulci cuvinte*

Îmi șoptesc de dor.

M. Eminescu – *La Bucovina*

Medicul, ca profesionist și cetățean responsabil, ca om sensibil la fenomenele vieții din perspectivă bio-psiho-socio-culturală și la canoanele ecologiei, are sarcini evidente în gestionarea sănătății populației, dar este interesat și de problemele cu impact de direcție și energie în bunul mers al națiunii.

Pregătirile mărețului eveniment care va avea loc peste trei ani – Centenarul Marii Uniri de la 1 decembrie 1918 – se cuvine să ne găsească ancoraji mental și emoțional, însă sărbătorirea trebuie pregătită cu parcimonie, punând în balanță realizările, dar mai ales neîmplinirile, care ne inundă și în care ne scufundăm.

În ceea ce mă privește, celebrarea mărețului eveniment a început cu 7 ani în urmă, prin acțiunile derulate evocator, în foc mornit, ele regăsindu-se în câteva editoriale apărute în Revista Medicală Română (RMR) și în unele eseuri inserate în cărți de altitudine intelectuală. Amintesc în acest sens eseul *Trezirea de dimineață împlinește ziua* din cartea „Destinul în filosofie, știință și artă”, de sub redacția G.G. Constandache, Ed. Alma, Craiova, 2012.

În editorialul *Die Weltmedizin, din perspectivă românească*, inserat în RMR nr. 4/2008, spuneam: „Înscrisul pe care-l prezint acum și aici nu ar fi apărut dacă nu aș fi fost martor la un 1 Decembrie 2008 trist, ceșos la propriu și la figurat.

România a arătat la 90 de ani chiricită trupește, ponosită, fără suflu și elan, dar mai ales fără fior patriotic.

Și a apărut întrebarea: cum putem noi, românii, să sărbătorim în viitor un 1 Decembrie autentic, viguros?

Să nu uităm că formula magică înscrisă în patrimoniul genético-cultural al nației române este *Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte*“.

Să trecem la derularea temei abordate.

RESTITUIRI: OAMENI, REPERE SUB VREMI, ȘI EVENIMENTE, CAP DE DRUM

Într-o distribuie subiectivă, dar printr-o sărbătoare a sufletului, ne propunem să parcurgem mai multe momente aniversare ce curg în albia românismului.

1. **Mihail Sadoveanu** (1880-1961), de la a cărui naștere se împlinesc 135 de ani, „Ceahlăul literaturii române”, după cum l-a numit Geo Bogza, are o operă monumentală, mai ales prin substanța ei, proteina universului spiritual al simțirii românești și prin limba scrierilor sale de savoarea dulce ca aburul cel mai nobil exhalat de cronicile vechimii moldovene. Romanul „Baltagul”, ca să ne referim la o operă celebră a sa, cu o mustire epică desăvârșită, este definit de George Călinescu ca un adevărat „poem al naturii și al sufletului omului simplu”.

Pentru mine, Bădia Mihai este bunul (bunicul, bunelul) limbii române, ce teaurizează graiul poporului, exprimat cu o vorbă domoală, încântătoare, și cu o voce inconfundabilă, care ne spune povești despre eroismul ubicuu al luptei cu viața, ilustrat prin personaje felurite. Dacă ar fi să evoc adolescentul din

Adresa de corespondență:

CMI Dr. Grigore Bușoi, Str. Apusului nr. 63, București

mine, romanul preferat ar fi *Neamul Șoimăreștilor*, cel cu o gândire compozițională pe coarde de violină.

2. **Ioan Slavici** (1848-1925), 90 de ani de la moarte, prozator ardelean, precursor al lui Liviu Rebreanu, un „sucit“ în viziunea lui Călinescu, adept a lui Confucius, doritor să aplice în opera sa principalele virtuți morale: sinceritatea, simplitatea, demnitatea, buna-credință, franchețea, cinstea, iubirea de adevăr, chibzuința.

Mihai Eminescu îl introduce pe Ioan Slavici la „Junimea“ și el publică în „Convorbiri literare“, printre altele, povestea *Zâna Zorilor*.

Ca redactor la „Timpul“, Slavici îl cheamă pe Eminescu de la Iași, acesta ajungând conducătorul gazetei. Alături de ei este adus ca redactor Ion Luca Caragiale.

La 1 ianuarie 1894, Slavici, împreună cu I.L. Caragiale și George Coșbuc, conduc revista „Vatra“ care își deschide paginile cu articolul-program „Vorba de acasă“.

În volumul de memorii *Lumea prin care am trecut* el declară: „În gândul meu rostul scrierii a fost întotdeauna îndrumarea spre o viață potrivită cu firea omenească“.

3. **Constantin Stere** (1865-1936). Scriitorului, juristului, omului politic și ideologului poporanismului îi omagiem activitatea la 150 de ani de la naștere.

În literatură este cunoscut în special prin romanul său fluviu autobiografic „În preajma revoluției“.

Viața, apreciem noi, am putea să o concepem ca un rambleu pe calea revoluției.

Gândindu-ne la C. Stere, ne vin în minte și alți scriitori de marcă din Basarabia: Gh. Asachi, C. Negruzzi, A. Russo, B.P. Hasdeu. Cu această ocazie semnalăm o triplă coincidență: B.P. Hasdeu și Nicolae Grigorescu, născuți în același an – 1838 – și decedați în același an – 1907 –, ei își găsesc posteritatea sărbătorită la Cămpina.

4. **Gellu Naum** (1915-2001). Se împlinesc 100 de ani de la naștere. De la prietenul său, ilustrul istoric al medicinei, Dr. Gheorghe Brătescu, am aflat că poetul Gellu Naum, din postura de „Singurul nostru supraréalist veritabil“, a fost propus pentru premiul Nobel.

Cu o operă vastă ce cuprinde poezie, proză, teatru, Gellu Naum debutează cu volumul de versuri *Drumetul incendiar*, iar *Zenobia* este unul din romanele sale cele mai cunoscute. De interes pentru public s-au impus piesa *Insula și Cartea cu Apolodor*, ca literatură pentru copii.

5. **Grigore Vieru** (născut în Basarabia în 14.02.1935 – 80 de ani de la naștere).

El a fost o flacără întru poezie, o fibră a naturii vivante, ca sora noastră iarba verde înrourată, iar dintr-o cosmogonică perspectivă mama ar putea întruchipa Luceafărul de dimineață; este și un nepot al proverbului, un fir de grâu al pâinii prieteniei și un vis de luntraș care, după trecerea Prutului, ar trebui să nu mai aibă obiectul traversării prin trezirea conștiinței românilor de pe ambele maluri.

Adrian Păunescu, prietenul înfrățit în idealuri comune, într-o poezie dedicată lui GOVIE (nume transfigurat al lui Gore Vieru, care înseamnă *Hora de duminică a Românilor din Satul Tradițional*) spune:

*El s-a născut pe margine de Prut
și a trăit pe margine de soartă
și viscoalele care l-au bătut
de neam n-au fost în stare să-l despartă.*

În *Cartea proverbelor* Govie ne spune: „Tu, fiule, să nu te superi/Că-ți dau mereu povețe.../Prin roua Patriei cea dulce/Întâiul fă cărare./Că cel sculat mai de dimineață./Acela e mai mare“.

Acum 25 de ani, la 31 august, basarabienii au trecut Limba Română în rândul sărbătorilor naționale. Pilda lor s-a impus și pe meleaguri argheziene. Este de amintit aportul scriitorului Corneliu Leu, alături de alți fii ai nației, în această realizare.

Iată câteva versuri dintr-o poezie a lui Govie:

În limba ta

*... Ci doar în limba ta
Durerea poți s-o mângâi,
Iar bucuria
S-o preschimbi în cânt.*

Nu știu cum arată o alee a poezilor români. Cred că alături de Mihai Eminescu, Tudor Arghezi, Lucian Blaga, George Coșbuc, Șt. O. Iosif, Octavian Goga, Alexandru Macedonski și, desigur, mulți alții, își găsește locul Grigore Vieru, în care limba română a sa, în Aleea Unirii, își strigă chemările.

6. **George Călinescu** (1899-1965), de la a cărui dispariție se împlinesc 50 de ani, autorul nemuritoarei povestiri din tranșeele luptei limbii române pentru ființarea națională elevată, „Istoria literaturii românești de la origini până în prezent“, rămâne pentru posteritate prin cel puțin cinci elemente definitorii:

- 1) vocația renașcentistă;
- 2) asocieri de idei în formulări eclatante;
- 3) rigurozitate în punctări de esență;
- 4) îndrăzneala („Îndrăzniți, Eu am biruit lumea!“ – Iisus) în: *Ioan* 16, 33;

5) Atestarea construcției literaturii române ca un tot sistemic, sub zodie valorică.

La plecarea dintre noi, Geo Bogza îl definea pe El, George Călinescu, a fi fost „prodigios și proteic, magistral și fantastic, împrăștiind în jurul lui lumina albă a soarelui și lumina de vis a clarului de lună“.

Mi se pare potrivit ca de Ziua Culturii Naționale să ne amintim nemuritoarele cuvinte ale „Divinului critic“ despre „Cel mai mare poet pe care l-a ivit și îl va ivi vreodată, poate, pământul românesc“, Eminescu: „Ape vor seca în albie și peste locul îngropării sale va răsări pădure sau cetate, și câte o stea va veșteji pe cer, în depărtări, până când acest pământ să-și strângă toate sevele și să le ridice în țeava subțire a altui crin de tăria parfumurilor sale“. Să nu uităm afirmația lui George Călinescu, pe care ne-o transmite scriitorul și omul de cultură, Ion Brad: „Numai după 50 de ani se va vedea cine este și cine nu e un scriitor adevărat“ sau, prin extensie, atestarea: din umbra crucii oamenilor mari se vor naște repere sociale.

7. **Părintele Patriarh Teoctist** (pe nume de mirean Toader Arăpașu, s-a născut în județul Botoșani în urmă cu 100 de ani, adică la 7.02.1915).

I-a fost dat, ca și lui Eminescu, să străbată tot pământul românesc până a deveni Întâi Stătător al Bisericii Ortodoxe Române.

A susținut cu toate forțele sale paradigma consolidării românismului prin așezarea fiilor țării în jurul unei mese rotunde cu trei picioare: limba, credința, hotarele.

A militat alături de Papa Ioan Paul al II-lea (Karol Jozef Wojtyła, ce are o ascendență românească) pentru o lume a credinței și încrederii, pentru o Europă unită, care să respire sănătos prin cei doi plămâni ai săi: catolicismul și ortodoxia.

Pacea, atât de mult dorită și declamată, reprezintă într-o viziune personală: *Legătura intimă a forțelor mentale și/sau mutuale întru omenie*.

Date interesante despre cei doi înalți prelați găsim în monografia lui Nicolae Mareș „Sfântul Ioan Paul cel Mare“.

Papa Ioan Paul al II-lea (18 mai 1920 – 2 aprilie 2005) a fost canonizat la 27 aprilie 2014. Ca dar al Providenței, el ar putea avea grijă și de România – Grădina Maicii Domnului.

8. Sfântul martir **Antim Ivireanu** (1650-1716), sărbătorit în calendarul credinței noastre la 27 septembrie, adus în Țara Românească de domnitorul Constantin Brâncoveanu, a militat pentru „chivernisirea bisericii“ și în „spăsenia sufletelor oilor celor cuvântătoare“ prin „mreața învățaturii“.

El fondează mănăstirea Antim, de la a cărei ctitorie se împlinesc 300 de ani, lăcaș care a adă-

postit pe Tudor Vladimirescu, iar în zilele apropiate nouă – *Mișcarea rugului aprins*. Aici am avut bucuria să-l cunosc pe părintele Sofian Boghiu.

9. Episcopul **Grigore Maior** (1715-1785), 300 de ani de la nașterea sa, luptător pentru emanciparea socială și culturală a românilor din Transilvania. El este un continuator al luptei de idei a lui Inocențiu Micu Klein (1692-1768) și un factor important care a marcat gândirea și acțiunea Școlii Ardelene reprezentată prin: Samuil Micu (1745-1806), Gheorghe Șincai (1754-1816), Petru Maior (1761-1821), Ioan Budai-Deleanu (1763-1820), dr. Ioan Pioariu-Molnar (1749-1815). După cum se știe, corifeii Școlii Ardelene au înaintat împăratului Leopold al II-lea, în 1791, celebrul memoriu *Supplex Libellus Valachorum*, prin care se cerea recunoașterea românilor ca națiune egală cu celelalte trei națiuni din Ardeal.

Desigur, mai sunt și alte personalități ale vieții socio-culturale românești care ar fi meritat să fie pomenite. În acest sens amintim pe dramaturgul și omul de cultură **Paul Everac**, „reacționarul“, cum se autoevalua, născut la Arad în urmă cu 90 de ani.

Trecem în revistă câteva organizații care și-au propus obiective de propășire a culturii autohtone, și, implicit, au devenit nuclee ale luptei pentru emancipare națională.

– Acum 150 de ani, în 11/23 ianuarie 1865, este inaugurată *Societatea pentru Cultura și Literatura Poporului Român* în Bucovina. Președinte este ales Gheorghe Hurmuzache. De reamintit că ASTRA, societatea similară din Transilvania, a fost înființată la Sibiu în 1861.

– Peste 10 ani, în 1875, se inaugurează Societatea Studențească „Arboroasa“, înființată de T.V. Ștefanelli, coleg cu Eminescu, care desfășoară o remarcabilă activitate culturală și artistică. Merite deosebite îi revin lui Ciprian Porumbescu, care ajunge președintele Societății. În 1877 acesta este arestat de autoritățile austriece pentru „înaltă trădare“.

– În acest an se împlinesc 125 de ani de la fondarea în București, în 1890, a *Ligii Culturale Române*. Cunoașterea istoriei acestui forum cultural este deosebit de interesantă. Liga Culturală Română a devenit principala forță civică în promovarea Unirii. Astăzi, ea, prin *Congresul Spiritualității Românești*, pregătește o sărbătoare grandioasă internațională, prin care România să-și etaleze realizările, dar mai ales să-și evidențieze tradiția ei multimilenară.

Cartea prof. Constantin Gh. Marinescu, intitulată *Preludiu la aniversarea Centenarului Marii Uniri: 1918-2018. Momente cruciale din lupta românilor*

pentru independență și unitate națională reprezintă o uvertură științifică a pregătirii mentale și sufletești a sărbătorii naționale ce se apropie.

La sfârșitul primei secțiuni a temei abordate, aș vrea să spun câteva cuvinte despre un fiu al Patriei implicat prin activitatea și opera sa pe drumul beatitudinii României întregite.

Theodor Codreanu, la 70 de ani, născut la 1 aprilie, ca și Octavian Goga, cu patronimia ce porcede de la Tudor din Vladimir și Codru Eminescu, dar și din Codrii Tigheciului, observator pătrunzător, critic literar al substratului filozofic al textului, având o zvâcnire socio-lingvistică posibilă de la reformatorul Jan Hus – via urmașii săi ajunși în Moldova –, trăind aproape de coasta Basarabiei, devine o personalitate îndreptățită pentru a-și adjuceca menirea de dascăl din preajma Marii Sărbători Naționale din 2018.

SĂRBĂTORIȚII NOȘTRI ÎN PLAN MEDICAL ÎN 2015

O serie de personalități ale vieții medicale românești ancorate în creșterea afirmării inteligenței autohtone sunt repertorizate în calendarul prețuirii și recunoștinței breslei. Astfel, în funcție de vechimea venirii pe lume, întâlnim pe:

1. Generalul de brigadă **Dr. Ioan Vercescu** (1840-1917); 175 de ani de la naștere. Fiind un elev talentat al Școlii de chirurgie „Carol Davila“, obține o bursă de studiu și pleacă în Italia, unde în 1865 își ia doctoratul în medicină cu teza: *Dizertație despre anevrisme*. Întors în țară, este numit în 1867 ca medic chirurg la Spitalul Militar din Craiova. El participă activ la Războiul de Independență din 1877-1878. În 1897 ajunge general de brigadă și ocupă între 1897-1898 funcția de șef al Spitalului Militar din București. El concepe și practică la Craiova o metodă de tratare a hemoroizilor pe care o publică în limba franceză sub titlul „Despre un procedeu nou al extirpării tumorilor hemoroidale“. Aceasta este o prioritate medicală românească.

Prof. Dr. Iancu Jianu pune problema priorității lui I. Vercescu prin comunicarea intitulată „Cura medicală a hemoroizilor prin procedeu Vercescu – Whitehed“, contribuție recunoscută astăzi în istoria medicinei românești și internaționale.

2. Profesorul de fizică **Dragomir Hurmuzescu** (1865-1954); 150 de la naștere. După descoperirea razelor X de Röntgen, fizicianul Dragomir Hurmuzescu, împreună cu profesorul Benoit, se ocupă de proprietățile fizice ale razelor X și construiesc o instalație pentru investigații medicale. Aparatul Röntgen este folosit de dr. Gheorghe Marinescu,

el efectuând astfel printre primele radiografii din lume.

3. Doctorul **Ștefan Stâncă** (1865-1897); 150 de ani de la naștere. Doctorul Ștefan Stâncă susține teza de doctorat în 1891 cu tema „Mediul social ca factor patologic“, punând accentul pe intoxicația profesională cu plumb și fosfor.

4. **Prof. Dr. Vintilă Ciocâlțeu** (1890-1947); 125 de ani de la naștere. Activitatea sa de biochimist și poet este binecunoscută în țara noastră.

5. **Prof. Dr. Marius Nasta** (1890-1965); 125 de ani de la naștere. El este fondatorul școlii românești de fiziologie (cercetare, diagnostic, vaccinare, chimioterapie, colapsoterapie, învățământ).

6. **Prof. Dr. Emil Țeposu** (125 de ani de la naștere) a fost profesor și șef al Clinicii de Chirurgie II și Urologie de la UMF Cluj.

Este membru fondator al Societății de Științe Medicale din Cluj, al Societății de Urologie și Balneoclimatologie. El dezvoltă școala urologică din Transilvania.

7. Urmează o pleiadă de 7 personalități medicale de la nașterea cărora se împlinesc 100 de ani. Aceștia sunt:

7.1. **Prof. Dr. Constantin Gh. Dimitriu**, cunoscut reumatolog, a lucrat la Spitalul Floreasca. A elaborat monografia „Bolile colagenului“, a descris forma clinică de *gută reumotoidă* și a prezentat *concepția de corticodependență*.

7.2. **Prof. Dr. Dan Gavrilu** (1915-2012), cunoscut chirurg cu care am fost în relații apropiate.

În fiecare an, la Spitalul Universitar de Urgență din București, până în urmă cu ceva vreme, sărbătoream născuții în 26 aprilie în următoarea componență: Prof. Dr. Dan Gavrilu, Prof. Dr. Radu Palade, Șef de secție Dr. Iulian Badea, Dr. Dan Claudiu Tănăsescu (medic de familie), cunoscut ca scriitor și senator, Dr. Grigore Bușoi.

Prof. Dr. Dan Gavrilu, chirurg poliglot, cu o bună reputație internațională, cu o excelentă condiție fizică și mentală până la vârstă înaintată, este cunoscut prin procedeu de esofagoplastie care îi poartă numele.

7.3. **Prof. Dr. Samuel Izsák**, cu activitate susținută în disciplina de istorie a medicinei. În 23.11.1999 am primit cu dedicație cartea *Polemici hipocratice*, selecție și comentarii de Gh. Brătescu și Samuel Izsák.

7.4. **Prof. Dr. Voinea Marinescu** (1915-1973). Dincolo de datele cunoscute, cu bune și rele, domnia sa a fost extern și intern prin concurs la Spitalul Brâncovenesc și apoi medic secundar chirurg la aceeași unitate. Ca iubitor al trecutului aflat într-o continuitate perenă, amintesc aceste

elemente pentru că și eu am ajuns în București prin concurs într-o unitate – Circumscripția Sanitară 198 – ce aparținea de Spitalul Brâncovenesc, devenit astăzi o citare într-o pomenire. De remarcat ca Prof. Dr. Voinea Marinescu a fost cel mai longeviv Ministru al Sănătății (1954-1966), elaborând *Legea reformei sanitare* (1957) și este legiuitorul care a introdus externatul și internatul prin concurs, formă de pregătire profesională de care și eu am beneficiat, și care actualmente trăiește numai ca aducere aminte. Aș mai vrea să punctez faptul că România a avut doi miniștri ai sănătății – tatăl și fiul –, iar relația mea cu Prof. Dr. Bogdan Marinescu (ca medic ginecolog, director de spital și ministru) a fost excelentă.

7.5. Prof. Dr. Grigore Pambuccian (1915-1997). A fost profesorul meu de anatomie patologică, de la care am primit la examen nota maximă. Ca medic practician, am colaborat cu domnia sa în calitate de histopatolog. De curând am intrat în posesia cărții Victor Pambuccian – *File din viața lui Krikor Pambuccian*. În carte se vorbește și despre centenarul Genocidului armean.

7.6. Prof. Dr. Radu Păun, eminent internist, redactor-șef al tratatului în 7 volume „Medicina internă”. Pe domnul profesor Păun l-am consultat în diferite probleme ale teoriei și practicii medicale și l-am abordat pe chestiuni organizatorice ale specialității de medicină generală/medicina familiei în perioada când domnia sa a fost ministru al sănătății.

7.7. Dr. Radu Portocală (1915-1993). Promotor al virusologiei moleculare, izolând și purificând acizii nucleici și virali. A demonstrat interacțiunea genomului viral cu agenții fizici și chimici.

În ceea ce privește comemorarea personalităților medicale care au ieșit din scena vieții la aniversări rotunde în 2015, avem următoarea situație:

1. Medicul, publicistul și animatorul social românesc, **Dr. Ioan Piuaru-Molnar** (1749-1815): 200 de ani de la moarte. El este primul medic român ca om de știință, fiind profesor de oftalmologie la Școala medico-chirurgicală din Cluj. A realizat prima publicație științifică românească „Sfătuirea către studenții în chirurgie” (1793).

2. **Prof. Dr. Nicolae Turnescu** (1819-1890); 125 de ani de la deces. Doctor în chirurgie la Paris, lucrează ca medic chirurg la Spitalul Colțea, trecând prin toate gradele profesionale până ajunge profesor. El a înălțat chirurgia românească la un alt nivel științific. Fondează, alături de alți medici, în 1865, *Gazeta medicală*.

Casa în care se află Rectoratul Facultății de Medicină „Carol Davila” din strada Dionisie Lupu nr. 37 a fost proprietatea profesorului Nicolae Turnescu, donată Facultății de soția acestuia.

3. **Prof. Dr. Grigore Romniceanu** (1845-1915); 100 de ani de la deces. Are contribuții în domeniul grefelor dermoepidermice și a elaborat o tehnică originală în tratamentul chirurgical al piciorului strâmb congenital. Este autorul unor tratate de anatomie descriptivă și de patologie chirurgicală.

4. **Prof. Dr. Ștefan Beznea** (1865-1940); 75 de ani de la deces. A fost profesor de histologie cu tratate și cursuri de specialitate. A organizat un laborator modern dotat cu microscopie, reactivi și coloranți.

5. Există patru profesori universitari de la a căror trecere în neființă se împlinesc 50 de ani. Aceștia sunt:

5.1. **Prof. Dr. Elena Densusianu-Pușcariu** (1875-1965). În 1920 devine profesor de oftalmologie la Facultatea de Medicină din Iași, fiind prima femeie din România care ocupă o catedră universitară de oftalmologie.

5.2. **Prof. Dr. Gheorghe Dinischiotu** (1903-1965). Este primul profesor de boli profesionale de la IMF București.

5.3. **Prof. Dr. Jules Guiart** (1870-1965). Studii medicale în Franța și profesor de Parazitologie și Istorie naturală la Lyon. În 1921, la propunerea lui Emil Racoviță, a fost numit profesor de istorie a medicinei la Facultatea de Medicină din Cluj. Aici a înființat *Institutul de Istorie a Medicinii* (1925), avându-l ca asistent pe doctorul Valeriu Bologna.

5.4. **Prof. Dr. Nicolae Meșianu** (1881-1965). Este o autoritate de necontestat în ORL, impunând otorinolaringologia ca specialitate medico-chirurgicală după modele europene.

Anul 2015 a fost bogat în aniversări ale unor personalități medicale românești, cu interacțiuni pline de conținut între sărbătorii și asistență.

În Revista Medicală Română nr. 2/2015 prezentăm la rubrica *In honorem* articolul C.D. Zeletin 80, într-o suită de tablouri aniversare.

Profesorul universitar de biofizică și scriitorul dr. **Constantin Dimoftache Zeletin**, dincolo de opera sa, poezie și proză, care depășește 40 de titluri, deține două fapte unice în literatura română: a realizat pentru întâia oară traducerea integrală a *Florilor răului* de Charles Baudelaire și traducerea tot pentru întâia oară a operei beletristice integrale, adică poezia și corespondența lui Michelangelo,

pentru care a primit Medalia de aur la Concursul de Carte de la Edinburg.

Personal, adunând în mănunchi trăsăturile forte ale sărbătoritului anului, ele se încheagă în acronimul POCAL. Și să nu uităm că pocalul este purtătorul euharistiei și că euharistia este o taină.

Așadar, POCAL înseamnă: *poet, oca* spirituală, *cer* (în sinonimia arbore sub cer), *avva* și *lampadofor*.

NOTAȚII FINALE

1. Într-un imperativ fenomenologic al sărbătoririi **Centenarului Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918** ne-am propus să urmărim firul acțiunilor, ca parte dintr-un întreg, de susținere a Sărbătorii Naționale a României prin evidențe notabile înscrise într-un univers al iubirii, demnității și spiritului de sacrificiu al aleșilor neamului, curent canalizat întru unitate, continuitate și progres.

2. Istoria pe care o derulăm aici și acum nu este numai o incursiune în viața unor personaje implicate în care conturăm contribuțiile lor, cu valoare de pecete, trecând însă peste scăderi omenești, ci mai mult, încercăm să venim și noi cu asamblări cognitive inovatoare.

3. Sărbătoarea care se apropie – 1 Decembrie 2018 – dorim să fie întemeiată pe conștiința trează a românilor aflați într-un stat funcțional, organizat ca un tot unitar, în care libertatea de exprimare, curățenia morală și meritocrația să fie la ele acasă. Ca un corolar al acestui punct, **conștiința civică**, în strigarea ei înaltă conștiința națională, ar putea fi socotită a cincea putere în stat, exercitându-și din plin vigoarea.

4. În acest an îl sărbătorim pe **Claude Adrien Helvetius** (1715-1770), filosof și enciclopedist francez, la 300 de ani de la naștere. Din cărțile sale, *De l'esprit* și *Notes, maximes, pensées*, prezentăm câteva cugetări potrivite pentru sărbătoarea națională.

– Atenție! La poliloghie: „Potop de cuvinte peste un pustiu de idei“

– „Îți trebuie de 12 ori mai mult spirit să-ți redai ideile decât să le ai“

– „Lumea gloriei nu strălucește niciodată decât pe mormântul oamenilor mari“

– „Tot ce nu servește posterității e inutil în istorie“

5. Evreii și traco-daco-românii sunt două din popoarele cele mai vechi ale lumii care dăinuiesc pe pământ. Să ne amintim de strigătul de alarmă al unui mare profet evreu:

„Eu te-am sădit ca pe o viță de soi, ca pe cea mai curată sămânță; cum dar te-ai prefăcut în ramură sălbatică de viță străină“ (Jeremia, Cap. 4, 23).

6. Sărbătorirea zile naționale de 1 Decembrie 1918 include obligatoriu pentru fiecare român datorita ca, atât timp cât trăiește, să răspundă chemării: „Veniți, Români, veniți la Sarmisegetuza noastră actuală, veniți la Alba Iulia-n Ardeal“.

Oameni de seamă reprezentanți ai făuririi, ai trăirii și înălțării cugetului românesc – M. Eminescu (1850-1889), C. Brâncuși (1876-1957), L. Blaga (1895-1961), N. Iorga (1871-1940), N. Titulescu (1882-1941), Ioan Rațiu (1828-1902) și mulți alți frunzași ai românismului – stau cheazășie pentru un demers întru exprimarea și întărirea identității, pentru frăție și verticalitate.

Clopotul redeșteptării naționale pulsează: **Vivos vocos!**

7. Încheiem periplusul nostru sărbătoresc preaniversar cu parafrizarea unui poet luptător pentru renașterea națională:

*Codru de umbre, oșteni și imn,
Vă chem în pomelnicul vremilor bune;
Spelbă e viața ce o trăim,
Redați-ne firul, faceți o minune!*

Iar pentru noi, FIR-ul, într-o reducere la esențial, înseamnă:

– Familia largită, extinsă până la națiune;

– Iubirea naturală și reacțională, dar articulată, ca sentiment de apropiere, de prețuire și admirație;

– Religia mântuirii în accepție cuprinzătoare și în acord cu simțirea românească, ortoman în ortodoxie.

Ca notă finală în relația fir-fire, putem spune:

– Veniți-vă în fire, frățanilor!